

campeons d'esports violents; a pes d'or detenten ells tots els records mundials menys el de les idees, el dels sentiments nobles, el de les aspiracions humanitàries

L'essència de l'industrialisme està en aquests trets durs, deformats i grossers del tipu nordamericà. La sensibilitat no existeix en cap home dominat per la febre del guany, com bé prou ho plasma l'escriptor Upton Sinclair en el seu llibre «Petroli». L'excés de menjar, porta a la burgesia jaquí a practicar exercicis violents i distraccions fortes. Heu-vos ací sa afició als gossos i gats, al divor-

ci, als plaers d'ostenció i luxe i a l'alcoholisme, tan restringit per lleis prohibicionistes.

I indiscutiblement els Estats Units marxen com capdavanters de la civilització capitalista; és el poble posseïdor de major remanent de força animal; és el fruit de l'essència de l'industrialisme, que, segons els que segueixen les aventures de Carles Marx, és el sistema que, arribant al màxim de la seva evolució, lliurarà els pobles del jou que arrastren des de molts segles.

MARIA DE GRANOLLERS

Diàleg

—I quin bé de Déu, «Mercedes»! Quina elegància! Ets falment un angelet! Així, amb aquest vestit llarg, sembles ja una doneta. Quins bucles! Com t'escauen en aquesta carona tan remaca!

—Tingui, si és servida.

—Gràcies. Quins recordatoris més de gust!

—Els ha fet expressament per a mí un dibuixant molt bo!...

—Ja es veu, ja, que no han estalviat res a casa teva. Fas goig de debò!

—Miri: veu aquesta medalla?, és tota de platí i brillantets. Fa joc amb la polsera. Són els regals dels meus germans. El papà m'ha regalat les arrecades. Miri, són també de platí i diamants rosa. La mamà m'ha regalat tota la roba. El vestit és fet de la millor modista de Barcelona, una Madame que no em recordo com se diu; jo el trobo molt llarg!...

—Més llarga devia ésser la factura.

—Que està de broma! Pel *día más feliz de mi vida*, com diu l'«hermana», no s'hi ha de trobar res de car. Miri el joc interior, és tot de seda.

—Però, què fas, criatura? No t'aixequis el vestit d'aquesta manera! Ho estàs ensenyant tot!

—Com vol que li ensenyi, doncs? Veu aquests rosaris? Són el regal de la padrina, donya Clemantina. Són perles autèntiques i valen una fortuna. Aquest aro me l'ha regalat el *tío Genaro*; és or de divuit quilats! Aquesta agulla de pit és el regal de l'àvia; està muntada a l'aire i també és de platí. I el braçalet...

—Reno! Portes una joieria al damunt! I aquest llibre?

—Les tapes són de laca; aquestes incrustacions són marfil i or; els fulls són...

—De platí?

—No senyora; són de pergamí, en lletres gòtiques.

—Així no el deus saber llegir?

—Vostè dirà! És clar que sí! Ja veurà, escolli: *Mas, os digo que más liviano trabajo es pasar un camello por el ojo de una aguja, que entrar un rico en el reino de Dios (San Mateo C. 19 v. 24.)*

Què li sembla?

—Ah!... Bé! Molt bé!—V. Pl.

El llibre vell

A casa tinc un llibre vell; i, en dir-vos que tinc un llibre vell, no vui pas dir-vos que soc posseïdor d'un tresor per a un antiquari; és senzillament un llibre que tota la vida l'he vist a casa, i per tal raó el considero un llibre vell.

Tenir un llibre vell a casa no te res de particular, si no fós que el meu llibre ha tingut una intervenció molt directa en els actes més transcendents de la meua vida. És un volum d'il·lustracions enquadernades de l'any vuitanta, i quan, de petit, estava malalt, ja me'l deixaven perquè, mirant *sants*, em distreïés.

En ell hi podríem veure un mostruari de taques de totes menes: són records de les medicines i aigües receptades pels metges per a guarir-me del catarro o del xarrampió.

Més tard, aprofitava totes les ocasions per a escapar-me de la llar i sortir al carrer; a mon retorn, el pare em reptava i, per a esbravar-me, agafava el llibre vell i mirava de malmetre'l.

En aquest llibre, tan maltractat, vaig llegir-hi els primers contes, que és com si diguessim que vaig donar els primers passos en la vida. Quantes vegades he suferit en no poguer-li ajuntar els trossos esquinçats en els moments culminants d'aquelles *rabioles* d'infantesa!

Ara, quan el contemplo mig destruït, tot fet malbé, me retorna a temps passats i els colors em brollen a la cara en trobar fulls trossejats que mai no he pogut ajuntar.

Suposo que igual que jo, tots tindreu un llibre vell a casa semblant al meu. El títol, l'autor, no tenen importància; és el llibre amb el qual us distreia i potser us ensenyava a llegir el vostre pare, que us ha eixugat moltes llàgrimes. Avui, aimant de nostra llar, encara hi juguen els nostres fills. El mateix pot ésser una novel·la per entregues que el Fleury, que una Bíblia. Siga el que siga, conserveu-lo i respecteu-lo; penseu que tan sols el contenir lletres impreses és tot un símbol, i que aquell primer llibre que arribà a nostres mans l'hem de respectar, tant o més que els altres, perquè en el clos de la llar ve a ésser com un llibre *sant*, tot ple de records.—CUCH

La saviesa dels nostres temps

A l'amic V. Roda, ben cordialment

Correm un temps en que tothom sap de tot, i, amb la més inconscient facilitat, hom es converteix en mestre del seu veí.

Sovint parlem seriosament de coses que desconeixem, confonent ho tot, bo i semblant falsos conceptes amb la més gran naturalitat, sols amb el noble intent d'ensenyar a altri el què és incomprendible per a un mateix.

Abundància tan gran d'erudició, reporta prejudicis greus al progrés humà, cosa que és molt de lamentar i més encara nostra tossuderia en sentar un mestratge sense abans preguntar-nos si tenim quelcom per a ensenyar. Sempre i a tota hora parlem per a parlar i sovint deixem d'anomenar les coses per son propi nom, tancant els ulls a tota evidència, a tot discerniment, a tot investigació. És clar, hi ha tanta abundor d'idees fetes! Així, no és estrany que oblidem que la raó fonamentada és patrimoni únicament de l'ésser racional; per tant, és crim de lesa humanitat deixar d'esbrinar i especular sobre el què hom desconeix, perdent un temps preciós colpejant per a forjar conceptes propagadors de l'error.

La gran saviesa d'aquests homes moderns tot just nats a la vida, però que han llegit a corre-cuita dues dotzenes de llibres, com si els faltés temps, ens torna quelcom pessimistes, i fins ens fastiguegem quan volen demostrar-se mestres de tot, menys de llur personalitat. El mateix ens fan llàstima tantes veritats absolutes, com els seus propagadors.

Però, malgrat tot, nostre pessimisme és sols relatiu, i, somniadors per temperament, albirem en la llunyania un raig de llum, una punta d'esperança. En tot temps la humanitat, darrera un període de foscor i de tenebres, ha gaudit altre període d'esplendor, de llum clara, de força vital.

Però no seria cap mal, si, deixant de saber-ho tot, arribéssim a capir el principi en que el gran Sòcrates fonamentà la seva filosofia: «L'únic que he arribat a saber, és que no sé res». No seria cap mal que vo'guéssim ésser menys mestres i més deixebles, allunyant de nosaltres la vanitosa pretensió que ens encega, fent-nos veure que jamai ningú no ha arribat a les concepcions que hem arribat nosaltres, vanitat que ens priva de llençar-nos a la conquesta d'eixa vida que se'ns escapa deixant-nos esclaus de senyors i ancestrals prejudicis igual que nostres avant passats.

Les coses, encara que ens obstinem a veure-les iguals, no ho són, i nostra tossuderia sols aconsegueix retardar el temps just de reconèixer tot fals concepte, però jamai no podrà fer prevalèixer